

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 60.119/3
van 18 oktober 2016

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest
‘houdende de totstandbrenging van De Werkvennootschap nv
van publiek recht’

Op 16 september 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘houdende de totstandbrenging van De Werkvennootschap nv van publiek recht’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 11 oktober 2016. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Dries VAN EECKHOUTTE, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 oktober 2016.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot de totstandbrenging van “De Werkvennootschap”, en dit door de omvorming van de nv Via-Invest in een nv van publiek recht (artikel 2 van het ontwerp).

De opdrachten van De Werkvennootschap worden vastgesteld (artikel 3). De voorwaarden en de “modaliteiten” (lees: nadere regels) voor de uitvoering van de aldus bepaalde opdrachten worden evenwel vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en De Werkvennootschap (artikel 21).

De bevoegdheden van De Werkvennootschap worden eveneens bepaald (artikelen 4 tot 10). Zo wordt De Werkvennootschap gemachtigd om vennootschappen, verenigingen, samenwerkingsverbanden en andere entiteiten op te richten of er in deel te nemen, om goederen te onteigenen, om werken uit te voeren of te laten uitvoeren die nodig zijn voor de verwezenlijking van haar opdrachten en om dadingen en overeenkomsten tot arbitrage te sluiten.

Het kapitaal van de vennootschap wordt geregeld (artikel 11), evenals haar organen en hun werking (artikelen 12 tot 20), haar inkomsten en de boekhouding (artikelen 22 tot 26), het personeel (artikelen 27 en 28) en het toezicht (artikel 29).

Ten slotte wordt bepaald welke wettelijke bepalingen al dan niet op De Werkvennootschap van toepassing zijn (artikel 30) en stelt het Vlaamse Gewest zich borg voor de schulden die zijn ontstaan vóór de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit van de algemene vergadering tot omvorming van de nv Via-Invest tot De Werkvennootschap (artikel 31).

VOORAFGAANDE OPMERKING

3. Op 15 juli 2016 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het ontwerp en gelastte zij de Vlaamse minister bevoegd voor het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer (hierna: de minister) om het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (hierna: SERV) en van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (hierna: MORA) en, binnen een termijn van dertig dagen, van de Raad van State, afdeling Wetgeving, “als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst”.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

De MORA heeft op 2 september 2016 een omstandig advies gegeven over het ontwerp. Op 5 september 2016 heeft de SERV zich aangesloten bij dat advies. In de adviesaanvraag aan de Raad van State oordeelde de minister dat de voormelde adviezen evenwel niet nopen tot aanpassing van de door de Vlaamse Regering goedgekeurde tekst.

Te dien aanzien moet worden opgemerkt dat, indien de Vlaamse Regering er anders over zou oordelen, en het ontwerp alsnog zou worden gewijzigd naar aanleiding van die adviezen, de gewijzigde bepalingen opnieuw om advies moeten worden voorgelegd aan de Raad van State, afdeling Wetgeving.

VORMVEREISTEN

4. Uit artikel 2, §§ 1 en 2, van de wet van 19 december 1974 ‘tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel’ vloeit voort dat over ontwerpen van decreet betreffende grondregelingen van, onder meer, het administratief statuut onderhandeld wordt met de representatieve vakorganisaties. Als grondregelingen in verband met het administratief statuut worden beschouwd “de aard en de duur van het dienstverband waarin de personeelsleden staan”, evenals “de regeling inzake overplaatsing, mobiliteit of enig andere vorm van wedertewerkstelling of beziging van de personeelsleden in andere overheidsdiensten dan die waartoe zij behoren, alsook de regeling van toepassing op personeelsleden die met een opdracht worden belast”.²

Voor zover artikel 27 van het ontwerp, waarin gewag wordt gemaakt van het “administratieve en geldelijke *statuut*”, zou inhouden dat het personeel van De Werkvennootschap louter bestaat uit statutaire personeelsleden,³ wordt de aard van het dienstverband van die personeelsleden bepaald, zodat over die bepaling voorafgaandelijk moet worden onderhandeld met de representatieve vakorganisaties.

Hetzelfde geldt voor artikel 28 van het ontwerp,⁴ waaruit voortvloeit dat “bepaalde personeelsleden” die door De Werkvennootschap in dienst worden genomen, gerechtigd zijn om weer in dienst te treden bij de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of de rechtspersonen die daarvan afhangen.

Gevraagd of die onderhandelingen reeds hebben plaatsgevonden, antwoordde de gemachtigde:

“Het overleg werd nog niet opgestart. Het overleg zal in functie van het op te bouwen personeelsbestand ten gepaste tijde worden opgestart.”

In dit verband moet erop worden gewezen dat het aanbeveling verdient een ontwerp slechts aan de Raad van State voor te leggen nadat het alle achtereenvolgende stadia van

² Artikel 3 van het koninklijk besluit van 29 augustus 1985 ‘tot aanwijzing van de grondregelingen in de zin van artikel 2, § 1, 1°, van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel’.

³ Zie dienaangaande evenwel opmerking 19.

⁴ Zie omtrent die bepaling evenwel opmerking 12.

de administratieve voorbereiding heeft doorgemaakt. Aldus wordt vermeden dat de Raad van State opnieuw om advies moet worden gevraagd ten gevolge van wijzigingen aan de voorgelegde tekst.⁵

5. Gelet op het voorwerp van de ontworpen regeling en het maatschappelijke doel van De Werkvennootschap, valt niet uit te sluiten dat die vennootschap handelingen stelt waarmee ze in concurrentie treedt met andere marktdeelnemers. Zo heeft De Werkvennootschap als opdracht mobiliteitsinfrastructuur te realiseren (artikel 3 van het ontwerp), is ze gemachtigd om werken uit te voeren (artikel 7, § 1, van het ontwerp) en strekt artikel 8 van het ontwerp ertoe De Werkvennootschap vrij te stellen van de in de wet van 20 maart 1991 ‘houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken’ bepaalde vereisten, opdat aan die vennootschap opdrachten voor aanneming van werken gegund zouden kunnen worden.

Sommige bepalingen van de ontworpen regeling zouden evenwel kunnen worden gekwalificeerd als staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU). Dat geldt onder meer voor artikel 25 van het ontwerp, naar luid waarvan De Werkvennootschap met het Vlaamse Gewest wordt gelijkgesteld voor de toepassing van de wetten en decreten over de indirecte en directe belastingen die onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest ressorteren. Maar zelfs indien handelingen waarvoor De Werkvennootschap in concurrentie komt met andere marktdeelnemers zouden worden uitgesloten van het toepassingsgebied van die bepaling,⁶ gaat het voorgaande evenzeer op voor artikel 22 van het ontwerp, waarin wordt bepaald dat aan De Werkvennootschap een werkings- en investeringstoelage en kapitaalsubsidies kunnen worden toegekend, voor de artikelen 24 en 31 van het ontwerp, die voorzien in de waarborg van het Vlaamse Gewest voor leningen of schulden van De Werkvennootschap, en voor artikel 30, derde lid, van het ontwerp, naar luid waarvan De Werkvennootschap niet is onderworpen aan de bepalingen over de continuïteit van de ondernemingen en het faillissement.⁷

Aangezien het ontwerp niet uitsluit dat De Werkvennootschap handelingen kan verrichten waarmee ze in concurrentie komt met andere marktdeelnemers, doen de stellers van het ontwerp er goed aan om de thans ontworpen regeling aan te melden bij de Europese Commissie met toepassing van artikel 108, lid 3, van het VWEU.

Hierbij mag niet uit het oog worden verloren dat, in het geval de ontworpen regeling of een deel ervan zou worden beschouwd als een regeling inzake staatssteun, het miskennen van de aanmeldingsverplichting de onwettigheid van de betrokken staatssteun tot gevolg heeft, zelfs al zou die op zichzelf genomen verenigbaar met het Unierecht kunnen worden

⁵ Zie adv.RvS 58.729/AV van 26 januari 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 27 april 2016 ‘inzake aanvullende maatregelen ter bestrijding van terrorisme’, *Parl.St.* Kamer 2015-16, nr. 54-1727/001, 89-90.

⁶ Zie dienaangaande opmerking 18.2.

⁷ Zie HvJ 3 april 2014, C-559/12P, *Franse Republiek t. Europese Commissie*.

verklaard, alsmede, in beginsel, de verplichting tot terugvordering van de onrechtmatig toegekende steun.⁸

BEVOEGDHEID

6. Het Vlaamse Gewest vindt de bevoegdheid voor het vaststellen van de ontworpen regeling in de in hun onderlinge samenhang gelezen bepalingen van artikel 6, § 1, X, en artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. Luidens het voornoemde artikel 6, § 1, X, zijn de gewesten bevoegd voor de aldaar vermelde aangelegenheden inzake de openbare werken en het vervoer. Bij het voornoemde artikel 9 worden de gemeenschappen en de gewesten gemachtigd om, met betrekking tot de aangelegenheden die tot hun bevoegdheden behoren, gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen op te richten of kapitaalparticipaties te nemen.

Voor het vaststellen van de in artikel 9 van het ontwerp vervatte regeling inzake het recht van voorkoop, vindt het Vlaamse Gewest de bevoegdheid in artikel 14 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Wat de in artikel 5, § 4, van het ontwerp vervatte regeling inzake de onteigeningen betreft, vindt het Vlaamse Gewest de bevoegdheid in artikel 79, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Wat de in artikel 6 van het ontwerp vervatte strafbaarstelling betreft, vindt het Vlaamse Gewest de bevoegdheid in artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

7.1. Zoals de Raad van State reeds meermaals heeft opgemerkt, dienen bepalingen die ertoe strekken instellingen met rechtspersoonlijkheid op te richten, te worden getoetst aan het voorschrift van artikel 9 van de voornoemde bijzondere wet van 8 augustus 1980. Luidens die bepaling moet het decreet de “oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht” van de beoogde instelling regelen.

Dienaangaande geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

7.2.1. Luidens artikel 3, eerste en tweede lid, van het ontwerp heeft De Werkvennootschap als opdracht om “mobiliteitsinfrastructuur binnen de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest te realiseren en te faciliteren, met inbegrip van het ontwerpen, financieren, bouwen en, in voorkomend geval, het onderhouden of beheren van die infrastructuur” en om “studies uit te voeren en acties te ondernemen om de realisatie van mobiliteitsinfrastructuur en het bijhorend flankerend beleid te faciliteren”. In artikel 3, derde lid, van het ontwerp wordt vervolgens bepaald:

“De Werkvennootschap voert de opdrachten uit die haar bij of krachtens decreet of bij beslissing van de Vlaamse regering worden toevertrouwd. De uitvoeringsmodaliteiten, verantwoordelijkheden, kostendekking en eventuele vergoeding voor die opdrachten

⁸ Zie bv. HvJ 8 december 2011, C-275/10, *Residex Capital IV CV*.

worden in afzonderlijke overeenkomsten tussen het Vlaamse Gewest en De Werkvennootschap nader geregeld.”

Uit de tekst van het ontwerp kan niet worden afgeleid of in die bepaling bijkomende opdrachten worden geïmagineerd die zouden verschillen van de in het eerste en tweede lid van artikel 3 vermelde opdrachten,⁹ dan wel of hiermee louter de toekenning wordt bedoeld van specifieke projecten die kaderen in de voormelde opdrachten. In het eerste geval zou het toevertrouwen van dergelijke bijkomende opdrachten bij beslissing van de Vlaamse Regering niet bestaanbaar zijn met artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Hieromtrent om nadere toelichting gevraagd, antwoordde de gemachtigde:

“De delegatie aan de Vlaamse Regering is verantwoord, nu deze beperkt is tot het toekennen van opdrachten aan De Werkvennootschap die kaderen binnen de in artikel 3, eerste en tweede lid, geformuleerde opdracht. De Vlaamse Regering kan dus slechts opdrachten toekennen aan De Werkvennootschap die zich situeren binnen het realiseren en faciliteren van mobiliteitsinfrastructuur, met inbegrip van het ontwerpen, financieren, bouwen en, in voorkomend geval, het onderhouden of beheren van die infrastructuur.”

De tekst van artikel 3, derde lid, van het ontwerp moet op dit punt worden verduidelijkt.¹⁰

7.2.2. Het voorgaande neemt niet weg dat de in artikel 3, eerste en tweede lid, van het ontwerp vermelde opdrachten vrij ruim worden omschreven. Zo wordt in algemene termen bepaald dat De Werkvennootschap als opdracht heeft om mobiliteitsinfrastructuur te realiseren en te faciliteren en om acties te ondernemen om de realisatie van mobiliteitsinfrastructuur en het bijhorende flankerende beleid te faciliteren, zonder dat op enige wijze wordt bepaald over welke mobiliteitsinfrastructuur het gaat, welke die acties zijn en wat met “flankerend beleid” wordt bedoeld. Uit artikel 21, eerste lid, van het ontwerp blijkt dat de voorwaarden en nadere regels voor de uitvoering van die opdrachten worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en De Werkvennootschap.

Mede gelet op de grote autonomie waarover De Werkvennootschap beschikt, dreigt de ontworpen regeling op gespannen voet te staan met artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 dat onder meer vereist dat de decreetgever de bevoegdheid van de op te richten instelling bepaalt.

Uit de memorie van toelichting blijkt dat in eerste instantie projecten van de nv Via-Invest en de nv Lijninvest aan De Werkvennootschap worden toegewezen, dat De Werkvennootschap vervolgens “een versnelde doorstart [zal] geven aan de realisatie van een aantal projecten met focus op de Vlaamse Rand” en dat nadien de Vlaamse Regering “nieuwe projecten waarvoor een geïntegreerde (mobiliteits)aanpak noodzakelijk is” aan die vennootschap zal toewijzen. In de door de gemachtigde gegeven antwoorden wordt de integrale en geïntegreerde opvolging van complexe infrastructuurprojecten van strategisch belang vanaf het ontwerp tot de oplevering ervan als hoofddoelstelling van De Werkvennootschap vermeld.

⁹ Zoals bv. het realiseren van andere soorten infrastructuur dan mobiliteitsinfrastructuur.

¹⁰ Desgevallend zal artikel 26, tweede lid, van het ontwerp, dat naar artikel 3, derde lid, van het ontwerp verwijst, hieraan moeten worden aangepast.

Ook werd door de gemachtigde verduidelijkt dat De Werkvennootschap, in het kader van haar opdracht om mobiliteitsinfrastructuur te faciliteren, tevens tot taak heeft om overleg, participatie en communicatie met de burgers en het middenveld te organiseren.

De adviesaanvrager doet er goed aan om aan de hand van deze elementen de opdracht van De Werkvennootschap nader te omschrijven.

7.2.3. Het voorgaande klemt des te meer nu in artikel 3, derde lid, van het ontwerp wordt bepaald dat de “uitvoeringsmodaliteiten”, verantwoordelijkheden, kostendekking en eventuele vergoedingen voor de bij of krachtens een decreet of bij een beslissing van de Vlaamse Regering toevertrouwde opdrachten in afzonderlijke overeenkomsten tussen het Vlaamse Gewest en De Werkvennootschap “nader” worden geregeld. In tegenstelling tot wat die bepaling suggereert, worden de basisregels ter zake evenwel niet in het ontwerp geregeld. Bovendien wordt in artikel 21, eerste lid, van het ontwerp bepaald dat de voorwaarden en nadere regels voor de uitvoering van de in artikel 3 van het ontwerp bepaalde opdrachten worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en De Werkvennootschap.

Indien in die te sluiten overeenkomst essentiële elementen van de oprichting, de bevoegdheid en de werking van De Werkvennootschap zouden worden geregeld, dreigt dat in strijd te komen met het in artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vervatte legaliteitsbeginsel.

Ook meer in het algemeen dienen samenwerkingsovereenkomsten overigens beperkt te blijven tot de nadere concretisering van volgens de normale regels tot stand gekomen regelgeving of tot louter praktische regels. Het ontwerp is derhalve wat betreft de genoemde aangelegenheden aan aanvulling toe.

Bovendien wordt, anders dan in de memorie van toelichting wordt uiteengezet, in artikel 21 van het ontwerp “de totstandkoming, verlenging, wijziging, schorsing en ontbinding van de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en De Werkvennootschap” niet geregeld. Artikel 21 van het ontwerp blijft ertoe beperkt te bepalen dat deze samenwerkingsovereenkomsten worden gesloten door de Vlaamse Regering en de raad van bestuur van De Werkvennootschap, en dat artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek niet van toepassing is op de samenwerkingsovereenkomsten.

7.3. Wat het toezicht betreft, wordt in de memorie van toelichting het volgende uiteengezet:

“Het Vlaamse Gewest zal (...), mede gelet op de bevoegdheden die zijn toegekend aan De Werkvennootschap nauwer toezicht uitoefenen dan het geval is bij privaatrechtelijke extern verzelfstandigde agentschappen. Het Vlaams[e] Gewest zal haar toezicht op de vennootschap uitoefenen via de vennootschapsorganen, via de samenwerkingsovereenkomsten die zullen worden afgesloten tussen De Werkvennootschap en het Vlaamse Gewest en via de regeringscommissarissen.”

Uit de door de gemachtigde verstrekte antwoorden blijkt bovendien dat het de bedoeling is om de wijziging van de statuten te onderwerpen aan een goedkeuringstoezicht door de Vlaamse Regering.

Gelet hierop kan in beginsel worden aangenomen dat, overeenkomstig artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, het toezicht op voldoende wijze in het ontwerp wordt geregeld. Het door de gemachtigde aangehaalde goedkeuringstoezicht op de wijziging van de statuten blijkt evenwel niet duidelijk uit de tekst van het ontwerp. De gemachtigde verwijst dienaangaande naar artikel 14 van het ontwerp. Luidens die bepaling wordt de statutenwijziging, behoudens andersluidende bepaling, “van kracht op het ogenblik van de bekendmaking van het goedkeuringsbesluit van de Vlaamse Regering, met in bijlage de statutenwijziging, in het Belgisch Staatsblad”.

Ofschoon het goedkeuringstoezicht op de wijziging van de statuten kan worden afgeleid uit de vermelding van het goedkeuringsbesluit van de Vlaamse Regering, vereist de rechtszekerheid dat de regeling ervan het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke lid van artikel 14. Dat is des te meer het geval nu de woorden “behoudens andersluidende bepaling” de indruk zouden kunnen wekken dat niet alle wijzigingen van de statuten aan het goedkeuringsbesluit van de Vlaamse Regering onderworpen moeten worden, wat allicht niet de bedoeling is van de stellers van het ontwerp.

7.4. In artikel 4 van het ontwerp wordt bepaald dat “[a]ls dat bijdraagt tot de realisatie van het maatschappelijk doel van De Werkvennootschap”, het Vlaamse Gewest en De Werkvennootschap gemachtigd zijn om onderling of met derden vennootschappen, verenigingen, samenwerkingsverbanden en andere entiteiten, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, op te richten of er in deel te nemen.

Voor het Vlaamse Gewest is die bepaling, die slechts een parafrase vormt van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, overbodig. De verwijzing naar het Vlaamse Gewest moet bijgevolg vervallen.

Voor zover die bepaling de mogelijkheid zou inhouden voor De Werkvennootschap om zonder meer zelf een publiekrechtelijke instelling op te richten, voldoet die machtiging niet aan artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Uit dat artikel volgt immers dat de essentiële aspecten van het statuut van een dergelijke instelling door de decreetgever zelf moeten worden vastgesteld, zodat de oprichting ervan niet kan worden overgelaten aan De Werkvennootschap.

8. Luidens artikel 6, derde lid, van het ontwerp kan de Vlaamse Regering de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie toekennen aan de personeelsleden van De Werkvennootschap.

Krachtens artikel 11, derde lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kunnen de decreten de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie toekennen aan de beëdigde *ambtenaren* van de betrokken gemeenschaps- of gewestregering of van openbare instellingen die onder hun toezicht ressorteren. Uit die bepaling vloeit vooreerst voort dat het de decreetgever is die ter zake moet optreden. Voorts kan, behoudens toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, enkel aan beëdigde ambtenaren – statutaire personeelsleden dus –, en niet aan gelijk welk personeelslid, de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie worden toegekend.

Ofschoon, zoals werd opgemerkt, de vermelding van het “administratieve en geldelijke *statuut*” in artikel 27 van het ontwerp lijkt in te houden dat het personeel van De Werkvennootschap bestaat uit statutaire personeelsleden (opmerking 4), lijken de stellers van het ontwerp nog niet te hebben uitgemaakt of de personeelsleden van De Werkvennootschap statutaire of contractuele personeelsleden zullen zijn.¹¹

Voor zover het de bedoeling zou zijn om (ook) contractuele personeelsleden aan te stellen bij De Werkvennootschap, en om aan hen de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie toe te kennen, moet worden opgemerkt dat een beroep op de impliciete bevoegdheden in dit geval slechts noodzakelijk kan worden geacht voor de uitoefening van de eigen bevoegdheden wanneer zou kunnen worden aangetoond dat het onmogelijk is om (voldoende) gekwalificeerde statutaire personeelsleden aan te wijzen die kunnen worden belast met de uitoefening van het toezicht op de naleving van de verordeningen die de Vlaamse Regering uitvaardigt voor de infrastructuur waarop De Werkvennootschap een zakelijk recht heeft of die door haar wordt beheerd. Bovendien zal ook moeten worden aangetoond dat het voor het toezicht op de naleving van die verordeningen noodzakelijk is aan eigen contractuele personeelsleden van De Werkvennootschap de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie toe te kennen en dat het toezicht door de politiediensten te dien aanzien niet volstaat.

9. In artikel 8 van het ontwerp wordt voorzien in een uitzondering op de regel dat opdrachten voor aanneming werken slechts mogen worden gegund aan aannemers, zowel privaatrechtelijke als publiekrechtelijke personen, die voldoen aan de in de wet van 20 maart 1991 bepaalde vereisten.

Zoals in de memorie van toelichting bij het ontwerp wordt erkend, behoort die regeling tot de bevoegdheid van de federale overheid (artikel 6, § 1, VI, vierde lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980).

In de memorie van toelichting wordt aangevoerd dat voor die uitzondering een beroep kan worden gedaan op de impliciete bevoegdheden bedoeld in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Die uitzondering zou “noodzakelijk [zijn] om ervoor te zorgen dat de werken aan De Werkvennootschap kunnen worden toevertrouwd”, de weerslag op de federale bevoegdheid zou marginaal zijn “aangezien het slechts één entiteit betreft (De Werkvennootschap) en bovendien slechts in een afwijzing wordt voorzien in de mate dat De Werkvennootschap zelf op haar beurt een beroep doet op erkende aannemers”, en de materie zou zich lenen tot een gedifferentieerde regeling vermits “de federale regelgever zelf al (voor promotieovereenkomsten en voor concessies) een gelijkaardige uitzondering heeft bepaald”.

De gemachtigde voegde daar nog het volgende aan toe:

“Het is de bedoeling om aan de Werkvennootschap minstens de mogelijkheid te geven om niet enkel als opdrachtgever, maar ook als (in house) opdrachtnemer van overheidsopdrachten voor infrastructuurwerken van het Vlaamse Gewest, te handelen.

In de hypothese dat DWV als opdrachtnemer optreedt, en aangezien DWV zelf geen aannemer is, zal DWV een beroep op aannemers moeten doen om een opdracht uit te

¹¹ Zie dienaangaande evenwel opmerking 19.

voeren. De federale erkenningswetgeving bevat evenwel geen algemene uitzondering op de verplichting voor de opdrachtnemer van werken om als aannemer erkend te zijn, voor het geval de opdrachtnemer de werken niet zelf uitvoert, maar deze op zijn beurt volledig aan erkende aannemers toevertrouwt. Zie bovendien het arrest nr. 232.070 van 21 augustus 2015 van de Raad van State, waarnaar in de Memorie van Toelichting wordt verwezen. Het overheidsopdrachtenrecht voorziet enkel voor wat betreft de concessie van werken dat de concessiegever een beroep kan doen op de erkenning van een aannemer die hij voor de uitvoering van de concessie zal inschakelen (artikel 148 van het Koninklijk besluit plaatsing overheidsopdrachten klassieke sectoren van 15 juli 2011). Aangezien deze uitzondering echter beperkt blijft tot concessies voor werken, en niet uit te sluiten valt dat projecten op andere wijze aan De Werkvennootschap worden toevertrouwd, moet in een meer algemene vrijstelling voor De Werkvennootschap worden voorzien, voor zover De Werkvennootschap althans de werken op haar beurt zelf uitbesteedt aan erkende aannemers.”

Hij verklaarde eveneens:

“De uitzondering op de algemene regel inzake erkenning van aannemers maakt het mogelijk voor de Vlaamse overheid om op flexibele (en dus beleidsmatig en economisch meest geschikte) wijze haar infrastructuurprojecten te organiseren. Afhankelijk van de vereisten van het specifieke infrastructuurproject zal DWV als opdrachtgever of als opdrachtnemer (vb. promotor) worden ingeschakeld. De afwijking van de federale erkenningsreglementering maakt ook die tweede optie mogelijk.

De afwijking kadert in de doelstelling om mobiliteits- en infrastructuurwerken te realiseren. Zij is pertinent omdat zij een flexibele organisatie van de taken van openbaar belang van DWV mogelijk maakt. Zij is tenslotte proportioneel omdat de afwijking ten aanzien van de algemene federale regeling miniem is, want zij heeft enkel op DWV betrekking. Bovendien blijft de goede uitvoering van de werken, i.e. de doelstelling van de federale erkenningsreglementering, gegarandeerd. Immers zal DWV, op grond van artikel 8 van het voorontwerp, altijd met een erkende aannemer moeten werken.”

Gelet op het voorgaande, en inzonderheid het gegeven dat de uitzondering waarin wordt voorzien enkel geldt als De Werkvennootschap een beroep doet op aannemers die zelf voldoen aan de bepalingen van de wet van 20 maart 1991, kan worden aangenomen dat is voldaan aan de vereisten vervat in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

10. In de ontworpen regeling wordt op verschillende punten afgeweken van het Wetboek van vennootschappen.

Uit artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 valt in beginsel af te leiden dat het vaststellen van de regels van het vennootschapsrecht, zoals zij inzonderheid voortvloeien uit het Wetboek van vennootschappen, aan de federale wetgever blijft voorbehouden. Deze federale bevoegdheid staat er evenwel niet aan in de weg dat de gemeenschappen en de gewesten met betrekking tot de hen toegewezen aangelegenheden, en gebruikmakend van de bevoegdheden die hen zijn toegekend bij artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, in afwijkingen voorzien van het vennootschapsrecht, wanneer die

afwijkingen uitsluitend betrekking hebben op één welbepaalde vennootschap waarvan de oprichting wordt beoogd,¹² zoals in het ontwerp het geval is.

11. Daarnaast wordt ook in een afwijking voorzien op artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek (artikel 21, derde lid, van het ontwerp) en wordt bepaald dat De Werkvennootschap niet is onderworpen aan “de bepalingen over de continuïteit van de ondernemingen en het faillissement”, en aan “de rechtsregels die betrekking hebben op een toestand van algemene samenloop van schuldeisers” (artikel 30, derde lid, van het ontwerp).

In beginsel kan de decreetgever niet afwijken van de bedoelde regels van het handelsrecht. Hij zou op dat terrein slechts kunnen treden als hij zich kan beroepen op de impliciete bevoegdheid bedoeld in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Daartoe is vereist dat de aanwending van de impliciete bevoegdheid “noodzakelijk” is voor de uitoefening van de eigen bevoegdheden van de gemeenschap of het gewest. Bovendien moet blijken dat de betrokken aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent, en dat de weerslag van een afwijkende gemeenschaps- of gewestregeling op de bevoegdheid van de federale overheid slechts marginaal is. Het staat aan de stellers van het ontwerp om aan te tonen dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan.

12. Uit artikel 28 van het ontwerp vloeit voort dat “bepaalde personeelsleden” die door De Werkvennootschap in dienst worden genomen, “gerechtigd zijn om weer in dienst te treden bij de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest of de rechtspersonen die daarvan afhangen”.

Overeenkomstig artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 komt het uitsluitend aan de regering toe om de organisatie en de werking van haar diensten te regelen. De vermelde bepaling van de bijzondere wet staat eraan in de weg dat de decreetgever zich inlaat met de organisatie en de werking van de diensten van de regering.

Het komt de decreetgever derhalve niet toe om in te grijpen in de organisatie en de werking van de diensten van de Vlaamse Regering, zoals nochtans in artikel 28 van het ontwerp gebeurt. Die bepaling is bovendien overbodig vermits de Vlaamse Regering op grond van het voormelde artikel 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zelf in een regeling kan voorzien waarbij personeelsleden van de Vlaamse overheid die door De Werkvennootschap in dienst worden genomen, terug kunnen keren naar de diensten van de Vlaamse overheid. Artikel 28 van het ontwerp moet dan ook vervallen.

¹² GwH 25 oktober 2000, nr. 105/2000, B.31 tot B.39.

ALGEMENE OPMERKING

13. Gevraagd of het decreet van 8 juli 2011 ‘houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof’ (hierna: het Rekendecreet) van toepassing zal zijn op De Werkvennootschap, antwoordde de gemachtigde:

“De Werkvennootschap zal deel uitmaken van de consolidatiekring in overeenstemming met het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen, vermeld in verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 betreffende het Europees systeem van de nationale en regionale rekeningen in de gemeenschap, deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid door onder sectorale code 13.12 te ressorteren.

Het Begrotingsdecreet, [ook genoemd:] Rekendecreet zal bijgevolg van toepassing zijn op De Werkvennootschap.”

In het ontwerp wordt derhalve het best een wijzigingbepaling van artikel 4, § 1, 2°, van het Rekendecreet opgenomen waardoor De Werkvennootschap wordt toegevoegd aan de lijst van rechtspersonen op wie het Rekendecreet van toepassing is.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 5

14.1. Luidens artikel 5, § 4, van het ontwerp kan De Werkvennootschap in eigen naam en voor eigen rekening onroerende goederen onteigenen die nodig zijn voor de uitvoering van haar opdrachten. Die onteigeningen worden uitgevoerd “overeenkomstig de wettelijke of decretale regels voor de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigeningen ten algemene nutte”. Uit de memorie van toelichting blijkt dat “[de] spoedprocedure geregeld in artikel 5 van de wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigeningen ten algemene nutte en de concessies voor de bouw van autosnelwegen [lees: betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemene nutte]” wordt bedoeld.

Zodoende lijkt geen rekening te worden gehouden met het voorontwerp van decreet ‘betreffende onteigening voor het algemeen nut’ waaromtrent de Raad van State op 13 september 2016 advies 59.790/1/V heeft gegeven. Naar luid van artikel 120, 4°, van dat ontwerp wordt de voormelde wet van 26 juli 1962 opgeheven. Indien ervan wordt uitgegaan dat dat ontwerp eerder doorgang zal vinden dan het thans voorliggende ontwerp, moet de laatste zin van artikel 5, § 4, van dit ontwerp dan ook worden vervangen door het volgende:

“De onteigeningen worden uitgevoerd overeenkomstig de bepalingen van het Vlaams Onteigeningsdecreet van ...”¹³

In het andere geval moet het voorontwerp van decreet ‘betreffende onteigening voor het algemeen nut’ worden aangevuld met een wijzigingsbepaling van artikel 5, § 4, van het

¹³ Zie bv. Artikel 91 van het ontwerp van decreet ‘betreffende onteigening voor het algemeen nut’.

aan te nemen decreet. In elk geval moet in artikel 6 van het voormelde voorontwerp van decreet tevens gewag worden gemaakt van De Werkvennootschap.

14.2. In het licht van wat voorafgaat moet artikel 5, § 5, van het ontwerp worden weggelaten. Het recht van wederoverdracht wordt immers geregeld in het voormelde voorontwerp van decreet ‘betreffende onteigening voor het algemeen nut’.

De gemachtigde erkende overigens dat, mede gelet op arrest nr. 132/2014 van het Grondwettelijk Hof van 25 september 2014, er geen reden is om niet in een recht van wederoverdracht te voorzien. Dat is des te meer het geval nu het recht van wederoverdracht slechts kan worden uitgeoefend wanneer het onteigeningsdoel niet wordt gerealiseerd. Wanneer, daarentegen, zoals in artikel 5, § 5, van het ontwerp wordt bepaald, de onteigende onroerende goederen door De Werkvennootschap zelf of door derden met wie De Werkvennootschap ter zake overeenkomsten sluit, gebruikt worden voor de opdrachten vermeld in artikel 3 van het ontwerp, wordt het nagestreefde onteigeningsdoel gerealiseerd, zodat er geen sprake kan zijn van een recht van wederoverdracht.

Artikel 7

15. In artikel 7, § 2, van het ontwerp wordt voor De Werkvennootschap voorzien in een recht om het tracé of het plan van aanleg van de gasdistributieleidingen, de elektriciteitsdistributieleidingen, waterleidingen, rioleringen en andere leidingen die onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest ressorteren, en alle bijhorende uitrustingen te doen wijzigen. Bij onenigheid mag De Werkvennootschap zelf tot de uitvoering van de werken overgaan of laten overgaan en de kosten daarvan op de operator verhalen.

In de memorie van toelichting wordt erkend dat de verplaatsing van nutsleidingen thans wordt geregeld door diverse wettelijke, decretale of reglementaire bepalingen.¹⁴ Mede gelet op het gegeven dat “niet alle bepalingen (...) het prerogatief [verlenen] om de verplaatsing van de leidingen te bevelen aan verzelfstandigde overheidsinstellingen”, wordt bevestigd “dat ook De Werkvennootschap de verplaatsing kan bevelen van nutsleidingen”.

Artikel 7, § 2, van het ontwerp blijft er evenwel niet toe beperkt te bevestigen dat De Werkvennootschap overeenkomstig de bestaande regelingen nutsregelingen mag (doen) verplaatsen. Gelet op het gegeven dat “[de] bestaande procedures voor het bevelen van verplaatsingen divergeren (...), hetgeen De Werkvennootschap ertoe zou verplichten om per leiding verschillende procedures te volgen”, wordt daarentegen beoogd te voorzien in “een uniforme bepaling”, zodat “De Werkvennootschap met meer rechtszekerheid de verplaatsing van nutsleidingen [kan] vragen”. De gemachtigde voegde hier nog aan toe dat “de procedurele

¹⁴ De gemachtigde vermeldt dienaangaande de artikelen 9 tot 12 van de wet van 12 april 1965 ‘betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen’, de artikelen 4.1.27 en 4.1.28 van het decreet van 8 mei 2009 ‘houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid’, artikel 200 van het decreet van 27 maart 2009 ‘betreffende radio-omroep en televisie’, artikel 98 van de wet van 21 maart 1991 ‘betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven en de wet van 17 januari 1938 ‘tot regeling van het gebruik door de openbare besturen, de verenigingen van gemeenten en de concessiehouders van openbare diensten of van diensten van openbaar nut, van de openbare domeinen van de Staat, van de provinciën en van de gemeenten, voor het aanleggen en het onderhouden van leidingen en inzonderheid van gas- en waterleidingen’.

vereisten, met betrekking tot het geven van verplaatsingsbevelen, gelet op het disparate geheel aan bepalingen in dat verband, geharmoniseerd [worden]”.¹⁵

Zodoende wordt ten voordele van De Werkvennootschap in een regeling voorzien die afwijkt van de bestaande regelingen inzake de verplaatsing van nutsleidingen die onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest ressorteren. Die regeling is niet alleen gebrekkig,¹⁶ maar ze doet ook een dubbel verschil in behandeling ontstaan: enerzijds, tussen De Werkvennootschap, die voor de uitoefening van haar opdrachten het plan of het tracé van een nutsleiding wenst te wijzigen, en de overige openbare overheden die de inrichting of het plan op hun domein wensen te doen wijzigen, en, anderzijds, tussen de operatoren van de nutsleidingen in kwestie die worden geconfronteerd met een verplaatsingsbevel van De Werkvennootschap, en de operatoren van de nutsleidingen die worden geconfronteerd met een verplaatsingsbevel van een andere openbare overheid.

De ontworpen regeling streeft een wettig doel na, namelijk De Werkvennootschap in staat te stellen “met meer rechtszekerheid de verplaatsing van nutsleidingen [te] vragen”, en ze lijkt pertinent om het beoogde doel te bereiken. De stellers van het ontwerp zullen evenwel moeten kunnen aantonen dat die regeling evenredig is met het nagestreefde doel. Op dit punt moet het ontwerp nader worden verantwoord.

Artikel 16

16. In artikel 16, vierde lid, van het ontwerp, wordt bepaald dat de onafhankelijke bestuurders alleen kunnen worden ontslagen met toepassing van artikel 7, § 1, van het decreet van 22 november 2013 ‘betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector’.

Uit de memorie van toelichting blijkt dat onafhankelijke bestuurders enkel kunnen worden ontslagen door de algemene vergadering, op voordracht van de raad van bestuur. Bijgevolg moet in artikel 16, vierde lid, van het ontwerp meer specifiek worden verwezen naar artikel 7, § 1, tweede lid, van het decreet van 22 november 2013, waarin wordt bepaald:

“Indien de entiteiten, vermeld in artikel 2, § 1, 4°, 6°, 8° en 9°, onder wettelijke bepalingen vallen die de algemene vergadering bevoegd maken voor het ontslag van de bestuurders, worden de onafhankelijke bestuurders ontslagen door de algemene vergadering, op voordracht van de raad van bestuur.”

¹⁵ De gemachtigde erkende evenwel dat “[zo] een verplaatsingsbevel, dat vereist is voor de uitvoering van een infrastructuurproject, (...) ressorteert onder regelgeving waarvoor de federale overheid bevoegd is, (...) De Werkvennootschap deze [dient] toe te passen”.

¹⁶ Zo wordt in artikel 7, § 2, vierde lid, laatste zin, van het ontwerp bepaald dat bij onenigheid De Werkvennootschap zelf mag overgaan tot de uitvoering van de werken en de kosten daarvan op de operator mag verhalen, terwijl uit de voorlaatste zin van die bepaling voortvloeit dat de kosten enkel ten laste van de operator zijn als de wijzigingen zijn opgelegd “in het belang van de openbare veiligheid, van de openbare wegen, het openbaar vervoer of de waterwegen of bij een andere overweging van openbaar belang”. Het kan nochtans niet de bedoeling zijn dat in geval van onenigheid ook in de andere gevallen dan die vermeld in artikel 7, § 2, vierde lid, voorlaatste zin, van het ontwerp, de kosten op de operator worden verhaald. In ieder geval mag geen afbreuk worden gedaan aan de rechtsbescherming die de operator geniet, met inbegrip van de mogelijkheid om in kort geding de stopzetting van de uitvoering van de werken te vorderen.

Artikel 19

17. Artikel 19 van het ontwerp is niet meer dan een parafrase van artikel 524*bis*, eerste lid, van het Wetboek van vennootschappen en dient bijgevolg te vervallen.

Artikel 25

18.1. In artikel 25 van het ontwerp wordt bepaald dat De Werkvennootschap met het Vlaamse Gewest wordt gelijkgesteld voor de toepassing van de wetten en decreten over de indirecte en directe belastingen die onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest ressorteren.

Hieromtrent om nadere toelichting gevraagd, voerde de gemachtigde aan dat die gelijkstelling is verantwoord doordat De Werkvennootschap wordt belast met de uitvoering van taken van openbaar belang. Zodoende “wordt met name verhinderd dat een verzelfstandiging op fiscaal vlak negatieve gevolgen zou hebben”.

De gemachtigde verduidelijkte eveneens dat met die bepaling “in eerste instantie gewestelijke belastingen in verband met onroerende goederen, waaronder bijvoorbeeld de registratiebelasting en de onroerende voorheffing” worden geïmponeren:

“De bepaling in artikel 25 is in algemene bewoordingen geformuleerd, en dient ook als dusdanig te worden begrepen. Op dit ogenblik zijn de belastingen die vallen onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest, gecoördineerd in de Vlaamse Codex Fiscaliteit. Artikel 25 is evenwel ook toekomstgericht. Indien in de toekomst een belastingbevoegdheid zou worden overgedragen van de federale overheid naar de gewesten, zal deze regelgeving op basis van het principe van continuïteit (minstens eerst) geregeld zijn bij wet, ondanks het feit dat deze reeds valt onder de bevoegdheid van het Gewest, tot het ogenblik dat de Vlaamse decreetgever tussenkomt. Ook voor zulke belastingen dient De Werkvennootschap gelijkgesteld te worden met het Vlaamse Gewest.”

18.2. Zoals reeds vermeld in opmerking 5, valt niet uit de sluiten dat De Werkvennootschap handelingen stelt waarmee ze in concurrentie treedt met andere marktdeelnemers. Indien artikel 25 van het ontwerp ook op die handelingen van toepassing zou zijn, zou die bepaling ertoe leiden dat aan De Werkvennootschap een fiscaal gunstregime wordt verleend dat zou kunnen worden gekwalificeerd als staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, van het VWEU.

Indien de stellers van het ontwerp die kwalificatie wensen uit te sluiten, moet aan artikel 25 een tweede lid worden toegevoegd waarin wordt bepaald dat het eerste lid van die bepaling niet geldt voor handelingen waar De Werkvennootschap in concurrentie komt met private ondernemingen.

Artikel 27

19. Artikel 27 van het ontwerp, waarin gewag wordt gemaakt van het “administratieve en geldelijke *statuut*”, suggereert dat het personeel van De Werkvennootschap louter zou bestaan

uit statutaire personeelsleden. Dat lijkt evenwel te worden tegengesproken in de nota aan de Vlaamse Regering waarin wordt uiteengezet dat “De Werkvennootschap een eigen personeelsbeleid zal voeren en kan beslissen over de inzetbaarheid van haar personeelsleden” en waarin gewag wordt gemaakt van “een specifiek [en] aangepast personeels- en verloningsbeleid”. Er wordt ook in vermeld dat externe adviseurs zouden worden ingeschakeld omdat die noodzakelijk blijven bij piekbelasting of voor het aanleveren van specifieke expertise.

Hieromtrent om nadere toelichting gevraagd, verklaarde de gemachtigde:

“Op dit ogenblik bestaat hierover nog geen uitsluitel. Er zijn verschillende mogelijkheden bestudeerd, zo onder meer de terbeschikkingstelling van statutair personeel, het verlof van personeel of het ontslag met mogelijkheid tot wedertewerkstelling. Gelet op de principiële bevoegdheid van de uitvoerende macht heeft de decreetgever met elk van deze mogelijkheden rekening willen houden. De decreetgever wil op dit punt geen voorafname op de door de uitvoerende macht te nemen beslissing doen.”

Uit artikel 27 van het ontwerp vloeit evenwel voort dat niet de Vlaamse Regering, maar wel de raad van bestuur van De Werkvennootschap het statuut van de personeelsleden vaststelt.

Het verlenen van een dergelijke verordenende bevoegdheid aan een openbare instelling is in beginsel evenwel niet in overeenstemming met de algemene publiekrechtelijke beginselen omdat erdoor geraakt wordt aan het beginsel van de eenheid van de verordenende macht en een rechtstreekse parlementaire controle ontbreekt. Bovendien ontbreken de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de bekendmaking en de preventieve controle van de Raad van State, afdeling Wetgeving. Dergelijke delegaties kunnen dan ook enkel worden gebillijkt om praktische redenen en voor zover zij een zeer beperkte of een hoofdzakelijk technische en niet-beleidsmatige draagwijdte hebben, en er mag worden van uitgegaan dat de instellingen die de betrokken reglementering dienen toe te passen of er toezicht op uitoefenen, ook het best geplaatst zijn om deze met kennis van zaken uit te werken.

In dit geval is niet aan die voorwaarden voldaan. Er kan immers niet worden aangenomen dat het bepalen van het administratieve en geldelijke statuut van het personeel van De Werkvennootschap een “technische en niet-beleidsmatige draagwijdte” heeft. Bijgevolg moet de machtiging aan de raad van bestuur van De Werkvennootschap worden weggelaten.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Jo BAERT